

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE
IN KULTURO ČRNO MELJ

Ulica Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj

tel: + 386 (0)7 30 61 382

E-mail: zupanciceva.frulica@zik-crnomelj.si

<http://www.zik-crnomelj.eu>

Datum: 25. maj 2017

OBVESTILO O IZBORU DEKLAMATORJEV NA 27. ŽUPANČIČEVI FRULICI

Spoštovani mladi deklamatorji, starši in mentorji!

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje na Župančičevi frulici 2017. Na treh predizborih, ki so potekali 22. in 23. maja na osnovnih šolah Bršljin Novo mesto, Škofljica – podružnica Lavrica in Angela Besednjaka Maribor, se je predstavilo 81 deklamatorjev iz 45 slovenskih osnovnih šol in 5 podružničnih šol. Drugače pa je bilo na predizbore prijavljenih 83 deklamatorjev, a dva nista prišla na predizbor. Vsem šolam gostiteljicam se iz srca zahvaljujemo za pomoč pri izvedbi predizborov. ☺

Mladi deklamatorji so se predstavili z eno od pesmi Neže Maurer: 1. Kadar pralni stroj prežvekuje, 2. Oglas v časopisu, 3. Velik sončen dan iz pesniške zbirke »Velik sončen dan, Izbrane pesmi za otroke in mladino« (Založba Mladinska knjiga, Ljubljana 2000).

Nastope je ocenjevala strokovna komisija za izbor najboljšega deklamatorja Župančičeve frulice 2017 v sestavi:

- **Gašper Jarni**, dramski in filmski igravec, lutkar, pevec ter sinhronizator, letošnji predsednik strokovne komisije;
- **Tjaša Koprivec**, pripovedovalka in pesnica, radijska voditeljica, glavna urednica založbe Sanje;
- **Mateja Perpar**, prof. angleškega jezika, prevajalka, radijska napovedovalka, glasbenica in pravljničarka.

OCENA IN MNENJE STROKOVNE KOMISIJE (Napisal Gašper Jarni):

Prelet mnenj strokovne komisije iz minulih let kaže, da že nekaj sezon podajamo zelo podobna napotila glede pristopa k deklamaciji, obenem pa opažamo, da smo mnenja doslej podajali dokaj mehko, nemara celo poetično. Zadnji frulični sezoni sta nas utrdili v prepričanju, da je raven deklamatorskih nastopov malce obstala oziroma se begajoče suče v krogu. Po vseh treh ogledanih predizborih smo si privočili tehten in dolg pogovor ter ob slastnem kosilu soglasno sklenili, da letos poetičnost prepustimo deklamatorjem in pesnikom, sami pa uberemo bolj strokovne tone; vsaj kar se tiče pričujočega splošnega mnenja. Deklamiranje poezije je vsekakor intimna, inventivna in izmuzljiva veščina, zato je povsem razumljivo, razbremenjujoče in razveseljujoče hkrati, da čudežni recept za dobro deklamacijo ne obstaja. Vseeno pa si bom drznil oblikovati nekaj trditvev v zvezi s približevanjem med pesmijo in njenim bralcem oziroma govorcem.

Za pesem si je treba vzeti čas. Pesmi se nikoli ne učimo na pamet kot poštevance, temveč jo prebiramo. Znova in znova. Prebiramo in o prebranem razmišljamo. Dobra pesem je zelo zgoščena in hkrati skrajno izčiščena. Umetelnost pesnika je v tem, da s skrbno izbranimi besedami pove čim več in verzi so lahko razumljeni tako ali drugače. Pesem še zdaleč ni osvojena, ko jo bralec zna na pamet. Če kje, potem lahko pri razumevanju in občutenju pesmi iskreno podvomimo o učiteljskih trditvah. Dobra pesem namreč vsakega zadene drugače in bolj kot jo prebiramo in o njej premišljujemo, več nadsvetov in podpomenov nam razkriva. Dobra pesem spodbudi igro miselnih, slikovnih in emotivnih podob ter asociacij. Bralec se mora prepustiti tej igri podob in jih pri tem aktivno soustvarjati. Pesniška veselja se tako pomnogoterijo z bralčevimi svetovi in tako je ustvarjen prepotreben stik med pesmijo in njenim interpretom. Šele na tej točki govorimo o pravem deklamatorskem pristopu.

Kje se odraža, da je bila pesem naučena na hitrico? Odraža se v nerazumevanju pesniške misli, ki se kaže v deklamativnem, skandirajočem in pojočem govornem ritmu ali melodiji. Deklamacija ni lahen drnc od verza do verza, od rime do rime. Fast food pristop pri deklamiranju se odraža tudi v kriljenju z rokami in ponazarjanju/podvajanju povedanega s povečini neizvirnimi in popreproščenimi gestami. Tudi pretiran igralski pristop in uporaba rekvizitov pri interpretiranju poezije praviloma ne dosežeta željenega učinka. Na ta način namreč preglasimo pesnikovo misel. Na ta način se zdi, kot bi želeli biti pomembnejši ali večji od pesmi, ki jo interpretiramo. Na ta način dvignemo veliko prahu (da, včasih tudi bleščečega), a z njim predvsem zameglimo obzorje pesniških podob.

Pri dobri deklamaciji se za nekaj kratkih, a neprecenljivo dragocenih trenutkov v odnos med pesmijo in interpretom vključi še poslušalec. Takrat vznikne občutek brezmejne radosti in vsepovezanosti, ki je primerljiv z ljubeznijo in takšnih občutkov nikoli ne pozabimo. Spomin nanje nam nariše nasmeh na obraz ali v očesu porodi solzo najslajše hrepenečega soka.

Zato še enkrat polagam na srca mladih deklamatoric in deklamatorjev, predvsem pa v razmislek in dobronamerno napotilo mentoricam in (enemu, če sploh!) mentorju: za pesem si vzemite čas. Naj se naseli v vas. Naj dolgo zori, še preden se sploh prvi verz spregovori. Potem pa skromno, zlagoma, s čim manj pozunanjenimi pomagali previdno in spoštljivo stopicljajte od verza do verza. S pesmijo morate spat, se z njo zbujati, igrati ... Naj se vam nikamor ne mudi – samo brez panike, saj pesem ustvarja prostor in ustavlja čas.

Ustavil pa se bom tudi jaz s svojim razpredanjem o deklamiranju. Ko namreč prebiram napisano, se bojim, da se nisem povsem držal uvodne napovedi o strokovnem pristopu k podajanju mnenja. Hja, nekaterim pač ni pomoči ...

Ostane mi le še prijetna dolžnost, da obelodanim imena mladih osnovnošolk in osnovnošolcev, ki so se z izbranimi pesmimi Neže Maurer po mnenju komisije družili najdlje in najbolj iskreno. Z njimi smo odpotovali na najvznemirljivejše svetove in zato so (po vrstnem redu svojih nastopov) postali sveže pečeni frulični finalisti:

- **Tevž Ornik, OŠ Trebnje**
- **Bor Kunič, OŠ Mirana Jarca Črnomelj**
- **Lucija Godnič, OŠ Antona Šibelja Stjenka Komen**
- **Zala Casar, OŠ Angela Besednjaka Maribor**
- **Jakob Ritlop, OŠ Turnišče**

Poleg petih izbrancev je strokovna komisija sestavila še šopek otrok, ki so nas prav tako nagovorili in navdušili, zato si vsekakor zaslužijo vsaj omembo in spodbudni pozdravček. Komisija srčno upa, da nas bodo prihodnje leto spet počastili s svojimi vznemirljivo ljubkimi pesniškimi deklamacijami.

Tai Zajc, Arne Bilbija, Tatiana Balaganskaya in Jan Zgonc so navdušili z vedrimi nastopi in s spretnimi poskakovanji med verzi, ki so jih razkošno opremili z duhovito, a včasih skorajda preveč razgibano gestikulacijo. Tatianini skrbno izdelani rekviziti so malce zasenčili njen nadvse zanimiv in svojstven (o)glas. Nekaj pa je neizpodbitno: perilo je bilo brežhibno čisto!

Jaka Koritnik, Ana Kamenšek Zerbo, Zala Remic, Jure Kozmus in Zoja Rošker so svoje deklamacije začutili v zložnejših ritmih in z nalezljivo mehko postopoma razstirali verzne planjave, ki so jih občutili tako močno, da so tu in tam kar malce zapeli. Osredotočeno nežna in smiselno stkana poetična nit nas je povezala v nasmehu. Še cel velik sončni dan smo predli kot mucke iz oglasa in pralni stroj je tišje brnel.

Hana Jurman, Julijan Lah in Lina Mihajlovič so svoje pralne stroje upravljali z iskrivo lahkotnostjo, z glasno in jasno pesniško izreko in z gledališko navdihnjenimi deklamatorskimi nastopi, saj so jih krasili celo koreografirani in igralski vložki. Otroška domišljija je lepo prikazala, da pralni stroj med popoldanskim obratovanjem v resnici živi skrivno življenje zvezdniških razsežnosti.

Soglasno glasni predsedujoči, finale željno pričakujoči Gašper Jarni.

ZAKLJUČNA PRIREDITEV ŽUPANČIČEVE FRULICE 2017:

Zaključna prireditev 27. Župančičeve frulice bo **v ponedeljek, 12. junija 2017, ob 11. uri v Kulturnem domu Črnomelj**. Izbranih pet deklamatorjev se bo skupaj z izbranimi petimi osnovnošolskimi in petimi srednješolskimi pesniki še enkrat predstavilo občinstvu in strokovni komisiji. Nato bosta strokovni komisiji izdali imena zmagovalcev. Najboljša pesnika bosta prejela Župančičevi frulici za najboljšega osnovnošolskega oziroma srednješolskega pesnika leta 2017. Najboljši deklamator bo dobil Pastirski rog – simbol govorništva za leto 2017.

Vse skupaj z velikim veseljem vabimo na zaključno prireditev Župančičeve frulice z verzi Otona Župančiča:
»Stari prijatelji, pravo poštenje, pridite, pridite k nam na proščenje!«

Še posebej bomo veseli, če boste prišli v večjem številu (npr. skupina učencev recitatorskega krožka oz. katerega drugega krožka, prijatelji, starši deklamatorjev ipd.).

Vsem se še enkrat najlepše zahvaljujemo za sodelovanje, izbranim deklamatorjem, njihovim mentorjem in staršem pa iz srca čestitamo.

Tadej Fink
koordinator in organizator kulturnih programov

mag. Nada Žagar
direktorica ZIK Črnomelj